

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районнының
Түбән Өскебаш авыл жирлеге Советы

КАРАР

20.11.2023 ел

№27

Татарстан Республикасы Кукмара
муниципаль районы Түбән Өскебаш авыл
жирлеге муниципаль берәмлеке Уставына
үзгәрешләр керту турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы, «Муниципаль берәмлекләр уставларын дәүләт теркәвенә алу турында» 2005 елның 21 июлендәге 97-ФЗ номерлы Федераль законнар, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Түбән Өскебаш авыл жирлеге муниципаль берәмлеке Уставы нигезендә муниципаль берәмлек Уставы нигезләмәләрен гамәлдәге законнарга туры китерү максатларында Түбән Өскебаш авыл жирлеге Советы карап бирде:

1. Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Түбән Өскебаш авыл жирлеге муниципаль берәмлеке Уставына тубәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1.1. 5 статьяның 1 өлешендәге 12 пунктын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«12) балалар һәм яшьләр белән эшләү буенча чараларны оештыру һәм гамәлгә ашыру, яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруда катнашу, яшьләрнен хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итү һәм яклу чараларын эшләү һәм гамәлгә ашыру, яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруның төп юнәleshләре буенча муниципаль программаларны эшләү һәм гамәлгә ашыру, торак пунктта яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру мониторингын оештыру һәм гамәлгә ашыру;»;

1.2. тубәндәге эчтәлектәге 18.1 статьясы белән тулышандырырга:

«18.1 статья Авыл жирлеге старостасы

1. Жирле үзидарә органнары һәм авыл торак пункты халкының жирлектә урнашкан авыл торак пунктында жирле эhәмияттәге мәсьәләләрне хәл иткәндә үзара хезмәттәшлекне оештыру өчен, авыл жирлеге старостасы билгеләнергә мөмкин.

2. Авыл торак пункты старостасы составына әлеге авыл торак пункты кергән авыл жирлеге Советы тарафыннан авыл торак пункты гражданнары җыене тәкъдиме буенча билгеләнә. Авыл торак пункты старостасы әлеге авыл торак пункты территориясендә яшәүче һәм актив сайлау хокукуна ия Россия Федерациясе гражданнары арасыннан яисә гражданнар җыене тәкъдим иткән көнне 18 яшькә житкән һәм әлеге авыл торак пункты территориясендә урнашкан торак бинасы булган Россия Федерациясе гражданнары арасыннан билгеләнә.

3. Авыл торак пункты старостасы, муниципаль берәмлекнен вәкиллекле органының үз вәкаләтләрен даими булмаган нигездә гамәлгә ашыручи депутаты муниципаль вазыйфасыннан тыш, дәүләт вазыйфасын, дәүләт гражданлык хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфаны яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын алмаштыручи зат булмый, хезмәт мөнәсәбәтләрендә һәм жирле үзидарә органнары белән турыйдан-турый бәйле башка мөнәсәбәтләрдә була алмый.

Татарстан Республикасы законы белән тарихи һәм башка жирле традицияләрне исәпкә алып, авыл жирлеге старосты вазыйфасының башка атамасы билгеләнергә мөмкин.

4. Авыл жирлеге старостасы итеп тубәндәге зат билгеләнә алмый:
1) муниципаль берәмлекнен вәкиллекле органының үз вәкаләтләрен даими булмаган

нигездә гамәлгә ашыручи депутаты муниципаль вазыйфасыннан тыш, дәүләт вазыйфасын, дәүләт гражданлык хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфаны яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын алмаштыручи;

2) суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләтө чикләнгән дип танылган;

3) гамәлдән чыгарылмаган яки төшерелмәгән хөкем ителүе булган.

5. Авыл торак пункты старостасының вәкаләтләре 5 ел тәшкил итә. Авыл жирлеге старостасының вәкаләтләре авыл торак пункты гражданнары жыены тәкъдиме буенча составына элеке авыл торак пункты кергән авыл жирлеге Советы карары буенча, шулай ук «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131 - ФЗ номерлы Федераль законның 40 статьясының 10 өлешендәге 1 7 пунктларында билгеләнгән очракларда вакытыннан алда туктатыла.

6. Авыл жирлеге старостасы аңа йөкләнгән бурычларны хәл иту өчен түбәндәгеләрне башкара:

1) авыл торак пунктында жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл иту мәсьәләләре буенча жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр һәм башка оешмалар белән хезмәттәшлек итә;

2) халык белән хезмәттәшлек итә, шул исәптән гражданнар жыеннарында, жыельышларында, конференцияләрендә катнашу аша, мондый чараптар нәтижәләре буенча жирле үзидарә органнары тарафыннан мәжбүри каралырга тиешле муниципаль хокукий актлар проектлары рәвешендә рәсмиләштерелгән мөрәҗәгатьләр һәм тәкъдимнәр жибәрә;

3) авыл торак пунктында яшәүчеләргә жирле үзидарә оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча мәгълүмат бирә, шулай ук жирле үзидарә органнарыннан алынган башка мәгълүматны аларга житкерүдә ярдәм итә;

4) жирле үзидарә органнарына гавами тыңлауларны һәм жәмәгать фикер альшуларын оештыруда һәм үткәрүдә, аларның нәтижәләрен авыл жирлегендә иғълан итүдә ярдәм итә;

5) авыл жирлеге халкы өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган мәсьәләләр буенча инициатив проект керту инициативасы белән чыгыш ясау хокуқына ия;

6) элеке Устав һәм (яки) Татарстан Республикасы Законы нигезендә жирлек Советының норматив хокукий актында каралган башка вәкаләтләрне һәм хокукларны гамәлгә ашыра.

7. Авыл торак пункты старостасының эшчәнлеге гарантияләре һәм статусының башка мәсьәләләре әлеке Устав һәм (яки) Татарстан Республикасы Законы нигезендә авыл жирлеге Советының норматив хокукий акты белән билгеләнә.

1.3. 30 ичы статьяга түбәндәге эчтәлекле 9 ичы өлешне өстәргә:

«9. Жирлек Советы депутаты, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләрне һәм тыполарны, мәнфәгатьләр каршылыгын булдырмау яки жайга салу турындагы таләпләрне үтәмәгәне һәм бурычларны үтәмәгәне өчен, әгәр мондый чикләүләре, тыполарны һәм таләпләрне үтәмәү, шулай ук мондый бурычларны үтәмәү күрсәтелгән затлардан бәйсез булган хәлләр тикшерүе тарафыннан «Ришвәтчелеккә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясындагы 3-6 өлешләрендә каралган тәртиптә таныла икән ришвәтчелеккә каршы тору максатында жаваплылыктан азат ителә.»;

1.4. 40 ичы статьяга түбәндәге эчтәлекле 2.1 өлешен өстәргә:

«2.1. Район жирлеге депутатының вәкаләтләре район жирлеге карары белән, әгәр депутат житди сәбәпләрсез район жирлегенең барлык утырышларында алты ай рәттән катнашмаса, вакытыннан алда туктатыла.»;

1.5. 43 статьяга түбәндәге эчтәлекле 6 ичы өлешне өстәргә:

«6. Жирлек башлыгы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләрне һәм тыполарны, мәнфәгатьләр каршылыгын булдырмау яки жайга салу турындагы таләпләрне үтәмәгәне һәм бурычларны

үтәмәгәне өчен, әгәр мондый чикләуләрне, тыюларны һәм таләпләрне үтәмәү, шулай ук мондый бурычларны үтәмәү ажардан бәйсез булган хәлләр тикшерүе тарафыннан «Ришвәтчелеккә каршы тору түрүнда» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясындагы 3-6 өлешләрендә каралган тәртиптә таныла икән ришвәтчелеккә каршы тору максатында жаваплылыктан азат ителә.»;

1.6. 49 статьяның 1 өлеше 9 пунктының икенче абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә::

«- балалар һәм яшьләр белән эшләү буенча чарапларны оештыра һәм гамәлгә ашыра, яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруда катнаша, яшьләрнең хокукларын һәм законлы мәнәгатьләрен тәэмин итү һәм яклау чарапларын эшли һәм гамәлгә ашыра, яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруның төп юнәлешләре буенча муниципаль программаларны эшли һәм гамәлгә ашыра, торак пунктта яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру мониторингын оештыра һәм гамәлгә ашыра;»;

1.7. 63 статьяда:

а) 1 нче өлештә:

1 нче пунктны «федераль законнар белән билгеләнгән очраклардан тыш» дигән сүзләр белән тулыландырырга;

2 пунктта «яки белә торып дөрес булмаган яки тулы булмаган мәгълүматны тәкъдим итү» сүзләрен «, федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, белә торып тулы булмаган мәгълүмат тапшыру яки белә торып дөрес булмаган мәгълүмат тапшыру» сүзләренә аlyштырырга;

б) 2 нче өлешне «федераль законнар белән билгеләнгән очраклардан тыш» дигән сүзләр белән тулыландырырга;

1.8. 71 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«71 статья. Муниципаль хокукий актларны бастырып чыгару (игълан итү) һәм аларның үз көченә керү тәртибе

1. Муниципаль хокукий актлар, жирлек Советының Россия Федерациясе Салым кодексы нигезендә үз көченә керә торган Салымнар һәм жыемнар түрүнда норматив хокукий актларыннан тыш, имзаланганнан соң 10 көн узгач үз көченә керә.

2. Жирлек башлыгының, жирле үзидарәнен башка вазыйфаи затларының хокукий актлары, әгәр шул ук актлар белән башкасы билгеләнмәгән булса, алар имзаланган көннән үз көченә керә.

3. Кеше һәм гражданның хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына кагылышлы муниципаль норматив хокукий актлар, муниципаль берәмлек оештыручи булып торган оешмаларның хокукий статусын билгели торган муниципаль норматив хокукий актлар, шулай ук жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган килешүләр рәсми рәвештә игълан ителгәннән соң үз көченә керә.

4. Муниципаль хокукий актны, шул исәптән жирле үзидарә органнары арасында төзелгән килешүне игълан иту дип түбәндәгеләр таныла:

1) муниципаль хокукий актны рәсми рәвештә бастырып чыгару;

2) муниципаль хокукий актны чикләнмәгән затлар (дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары, дәүләт һәм муниципаль китапханәләр, файдалана алырлык башка урыннарда) файдалана алырлык урыннарда урнаштыру;

3) хокукий акт текстын жирлек торак пунктлары территориясендә махсус мәгълүмат стендларында урнаштыру. Күрсәтелгән стендларның саны һәм аларның урнашу урыннары жирлек Советы тарафыннан раслана һәм жирлек халкы тарафыннан муниципаль хокукий акт тексты белән каршылыксız танышу мөмкинлеген тәэмин итәргә тиеш;

4) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә муниципаль берәмлекнен рәсми сайтында урнаштыру;

5) Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында www.pravo.tatarstan.ruадресында урнаштыру (ЭЛ ММЧ ны теркәү түрүнде ФС 77 – 602 номерлы таныклык 44 2014 елның 17 декабрендә Элемтә, мәгълүмати технологияләр һәм

массакуләм коммуникацияләр өлкәсендә күзәтчелек буенча Федераль хезмәт (Роскомнадзор) тарафыннан бирелгән).

5. Муниципаль хокукий актның, шул исәптән жирле үзидарә органнары арасында төzelгән килешүнен рәсми басылыши булып аның тулы текстының «Хезмәт даны» («Трудовая слава») газетасында беренче басылуы яки аның тулы текстының Татарстан Республикасының рәсми хокукий мәгълүмат порталында беренче урнаштырылуы санала.

6. Эгәр муниципаль хокукий актны, шул исәптән жирле үзидарә органнары арасында төzelгән килешүне рәсми рәвештә бастырып чыгару чeltәр басмасында икән, жирлектә 2009 елның 9 февралендәге 8-ФЗ номерлы «Дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлеге турында мәгълүматка керүне тәэммин иту турында» Федераль закон нигезендә жирлектә, ёстамә техник чаралар кулланмыйча гына, чикләнмәгән төркем кешеләр файдалана алырлык урыннарда дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары, даүләт һәм муниципаль китапханәләр, файдалана алырлык башка урыннарда) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чeltәренә таташтыруның бер яки берничә пунктын булдыру тәэммин ителе.

7. Һәр муниципаль хокукий актта аның реквизитлары булырга тиеш: аның исеме, имзалау датасы (жирлек Советы кабул иткән хокукий актлар очен – шулай ук жирлек Советы аны кабул иткән дата), теркәлү номеры, хокукий актка кул қуйган вазыйфаи затның исеме, мөнеге.

8. Жирлек Советының жирлек бюджеты турында, аның үтәлеше турында хисап турында, жирле салымнар һәм жыемнар билгеләү турында каарлары, жирлек Советы Регламенты, жирлек Советы, жирлек Башлыгы тарафыннан кабул ителгән башка норматив хокукий актлар, жирле үзидарә органнары арасында төzelгән килешүләр, тараптуу федераль закон белән чикләнгән мәгълүматлары булган муниципаль хокукий актлардан яки аларның аерым нигезләмәләрнән тыш, алар имзаланғаннан соң жиде көн эчендә рәсми рәвештә бастырылырга (халыкка игълан итепергә) тиеш.

9. Муниципаль сайлаулар, жирле референдум билгеләү турында, жирлек Советы депутатының вәкаләтен туктату, чикләрне үзгәртү, жирлекне үзгәртеп кору, жирлек Башлыгын һәм аның урынбасарын сайлау мәсьәләсе буенча тавыш бирүне билгеләү турында норматив булмаган хокукий актлар һәм закон нигезендә башка актлар мәжбүри рәвештә рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка игълан итепергә) тиеш.

10. Закон яки әлеге Устав нигезендә рәсми рәвештә бастырып чыгару (халыкка игълан иту) мәжбүри булмаган норматив булмаган муниципаль хокукий актлар аларны чыгарган жирле үзидарә органнары яки вазыйфаи затлары каары буенча бастырылырга (халыкка игълан итепергә) мөмкин.

11. Бастырганда (халыкка игълан иткәндә) муниципаль хокукий актның реквизитлары күрсәтелә.

12. Муниципаль норматив хокукий актлар, шул исәптән жирле референдумда (гражданнар жыенында) кабул ителгән хокукий актлар рәвешендә рәсмиләштерелгән каарлар оештыру һәм алып бару Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары тарафыннан Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә башкарлы торган Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлар регистрына кертелергә тиеш.»

2. Әлеге каарарны Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адресы буенча Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында, Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адресы буенча Кукмары муниципаль районының рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасы Кукмары муниципаль района Түбән Өскебаш авылы территориясендәгә мәгълүмат стендларында бастырырга.

Жирлек башлыгы:

Н.М.Мохәммәтҗанов